

GYAKORLATI PEDAGÓGIA

1941.

NEVELÉSÜGYI FÜZETEK

május

5. füzet

Ünnepi beszéd hősök napjára.

Magyar hősök! Akik messze idegenben alusszátok örök álmotokat jeltelen sírokban, harsány hangon kiáltunk most hozzátok: Ébredjetek! Testvérek, katonák, hősök! Hívó szavunk száll most hozzátok, amikor úgy érezzük, nemsokára szükség lesz példátokra! Benneteket hívunk a rézkürtök szavával, amelyek most itthon riadót fújnak minden magyarnak! Benneteket szólítunk, jöjjetek sorainkba, segítsetek bennünket a végső győzelemre, mert vagy ismét naggyá s boldoggá lesz hazánk, amelyért ti meghaltatok, vagy érte mi is meghalunk!

Testvérek, magyarok! A hazáért halni: szép halál! De nektek, akik bebizonyítottátok forró hazaszereteteteket, — véretek hullása után sincs hazátok, e föld még megváltásra vár. Ugy hullottatok el holtan ott, a messzi idegenben, mint kasza alatt az érett búza... de veletek bűntünk mi is: Magyarország. Hogy ti elmentetek, elnémult a dal a mezőn, néma lett a műhely, hogy aztán belesikítsen a magyar éjtszakába a halálos ítélet, baljós szava: TRIANON. És szétszaggatták a hármás halmot, eltépték a négy folyót, sokmillió testvérünk kezére bilincset vertek...

Igy lettünk árvák kétszeresen. Elvesztettünk Benneteket, elvesztettük azt a hazát, amelyért ti legdrágább kincseteket adtátok!

De amikor legsötétebb az éjtszaka, amikor legreménytelenebb a sorsunk, akkor jön el a Megváltó. Akkor is így volt, amikor ti belefeküdtetek jeltelen sírotokba ott, az idegen földön... Fehér zászló emelkedett fel Szeged táján, alatta büszke sastollas vitézek indultak az új honfoglalásra. Élükön a legenda tengerész, az otrantói csata bátor hőse, Horthy Miklós emelte fel a letiport zászlót, hogy megmentse, ami még menthető. Azóta húsz év múlt el felettünk bajban, szenvedésben, körülöttünk sűrű, fekete fellegek terpeszkedtek a magyar égre. Volt idő, amikor már-már úgy látszott, sohasem virrad meg fölöttünk s a lelkeken urrá lett a kétségbeesés... Csak ott fenn, a budai várban élt egy szívben a törhetetlen hit és reménység. Csak ott, a Mátyás király szellemét őrző várfalak

között hitt egy Valaki rendületlenül a szebb, boldogabb magyar jövőben, mert egy volt Közületek, a hősök közül.

Ő volt az, aki soha sem szünt meg hangoztatni, hogy nem pusztulhat el a magyar soha, amíg maga is nem akar veszni. S amikor a legreménytelenebb volt fölöttünk az égbolt, amikor még első sugára sem hasított át az égen a közeledő hajnalhasadásnak, Ő már akkor is vitézeket avatott nemes kardjával, vitézeket, akik Veletek harcoltak egy vonalban a hazáért s akik felesküdték a magyar zászlóra és a magyar igazságra!

Az a sastollas regiment és ez a vitézi sereg volt első bizonyossága annak, hogy feltámad még ez az ország nagy bukásából s lesz még szőlő, lesz még lágy kenyér.

És a sokak által már nem is remélt hajnal végre mégis csak megérkezett, a riadóra már egy egész hadsereg ugrott talpra, hogy birtokába vegye a felszabaduló nemzet első darabját, amelyet milliók szíve várt vissza annyi szenvedés után...

Szinte a semmiből született meg a Zrinyi által megálmodott első nemzeti hadsereg! Honnan támadt? Ki tudná azt megmondani? A magyar földből, amelynek rögei között magyar hősök pihennek! Honnan kelt szárnyra? A magyar égről, amelyen minden éjjel végigszáguld díszes seregével Csaba királyfi! És ez a semmiből született hadsereg a Ti nemes példátokat követve csakhamar elkápráztatta az egész világot bámulatos hősiességével. Alig kiképzett ujoncok szinte napok alatt foglalták el hazánk egy részét, vele az ezeréves határok egy darabját!

Ha azt kérdezzük, miként történhetett meg ez? Azt kell felelnünk, nem volt csoda! Nem volt csoda, mert e földön velünk születik a vitézség, a bátorság, a halállal szembenező hősi önfeláldozás. Ahol annyi hősi vér hullott el már a rögökre, ahol annyi és annyi vértanú fizetett meg legdrágább kincsével e földért, ott nem nehéz hadseregnek támadni a semmiből!

Mi készítette honvédeinket erre a lelkes önfeláldozásra? Nem kellett tanítani őket: vérükbe szívták az édesanya csókjából, lelkükbe vonták a magyar táj fölött megülő légből, minden lélekzetük, minden szívdobbanásuk olyan földön történt, amely évszázadok óta ontja, gazdagon sugározza ki magából a hősök regimentjét.

Magyar Hősök! Köszönjük nektek, hogy ismét példát adtatok a magyar ifjúságnak, miként kell a hazáért élni s ha kell életet áldozni! Köszönjük nektek, hogy megmutattátok az utátnatok jövőknek: mi az kötelességet teljesíteni az utolsó lehetőségig, addig, amíg végső csuklással össze nem omlunk ott, az őrhelyen, ahová állítottak minket! Köszönjük nektek, magyar Hősök azt a szellemet, amely előnti minden magyar ifjú lelkét, s amelynek egyetlen jelszava van már századok óta:

ELŐRE! Kormányzó Urunk napiparancsában is ez a szó állott akkor, amikor dicsőséges nemzeti hadseregünk átlépte a trianoni határt: Előre a Kárpátok gerincéig!

Mi tanultunk Tőletek, szót fogadunk nektek. Igerjünk, megfogadjuk nagy, szent esküvéssel: Addig nem nyugszunk, míg vissza nem állítjuk azt a magyar hazát, amelyért ti éltetek, meghaltatok, s amelyért mi minden cselekedetünkkel, életünk minden pillanatával dolgozunk!

Ugy legyen!

Magyar álmok.

Döjfésködnék a rablók odaát:
Balga remény, álmokkal a magyar
Ne áltassa magát!

Édes remények, biztató álmok!
Hát még ezt is elriasztanátok?
Ezer kincsünk elvettétek noha,
E kincsünk nem veszitek el soha!
Múlhat, hullhat minden e világon
Egy megmarad, meg: a magyar álom!
Nincs oly rengés, ami elveszítse,
Nincs olyan tűz, amiben elégjen
Sem mély poklon, sem a magas égen.
Remény, álom szárny mely égbe emel;
A kétség mélységbe rántó teher,
Hol a kárhozat pusztulása vár;
Az álom: Élet, a kétség: Halál!

Nem! Mi álmodunk megingatlanul
Csaholhatnak a bitorlók vadul;
Vészek, viharok, fellegek árnyán
Álmunk ottan ragyog, mint szivárvány,
Mint a rónák rétjén a virág,
Puszták homokján a délibáb.
Nem multunk álmodjuk, a letűntet;
Annál szebbet, sokkal gyönyörűbbet,
Minél bátrabb, szebb, ragyogóbb, nem de?
Annál jobban bízunk, hiszünk benne!
Csattog sok fog, habzik sok ronda száj,
A mi álmunk Isten elébe száll...

De nemcsak mi álmodozunk magunk,
Az álmodók olyan sokan vagyunk:
A Beszkidek égbetörő sasa,
Verhovina felriadt farkasa,
A zúgó erdő búsult Hargitán,